

CCR: Transmiterea declarațiilor de avere la ANI pentru publicarea pe internet nesocotește dreptul la ocrotirea vieții private

Obligația prevăzută de lege de a transmite declarațiile de avere către Agenția Națională de Integritate (ANI) în vederea publicării pe pagina de internet a acesteia nesocotește dreptul la respectarea și ocrotirea vieții private, susține Curtea Constituțională a României (CCR).

De asemenea, Curtea spune că instituirea obligației de a declara nu doar drepturile și obligațiile proprii, ci și pe cele ale soțului sau soției implică asumarea răspunderii personale a declarantului pentru informații pe care acesta nu le deține.

Instanța constituțională a publicat motivarea deciziei din 29 mai prin care a stabilit că declarațiile de avere și interese să nu mai fie publicate pe site-ul Agenției Naționale de Integritate și nici pe paginile online ale altor instituții publice, iar aceste declarații nu mai trebuie să cuprindă veniturile și bunurile soților și copiilor.

Curtea a statuat în document că obligația prevăzută de lege de a se publica declarațiile de avere pe paginile de internet ale entităților în cadrul cărora profesează persoanele care au obligația de a le depune, în conformitate cu prevederile legale, precum și transmiterea acestora către Agenția Națională de Integritate în vederea publicării pe pagina de internet a acesteia nesocotesc dreptul la respectul și ocrotirea vieții private, consacrat prin art.26 din Legea fundamentală, precum și prin art.8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin expunerea nejustificată în mod obiectiv și rațional, pe pagina de internet, a datelor referitoare la averea persoanelor ce au, potrivit legii, obligația de a depune declarații de avere.

Curtea mai reține în motivare că în cauza de față se critica faptul că textul de lege impune întocmirea declarațiilor de avere pe propria răspundere, deși acestea cuprind, pe lângă drepturile și obligațiile declarantului, și pe cele ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere. Față de acest conținut normativ al art.3 alin.(2) din Legea 176/2010, Curtea subliniază că, prin ipoteza, declarația pe propria răspundere nu poate să vizeze decât informații referitoare strict la persoana declarantului, pentru care acesta își poate asuma răspunderea, în mod direct și individual. Declarația pe propria răspundere angajează răspunderea penală a declarantului, motiv pentru care aceasta nu poate fi făcută decât în nume propriu, nimeni neputând fi ținut răspunzător din punct de vedere penal pentru fapta altei persoane. De altfel, însuși Legea nr.176/2010 precizează, în art.3 alin.(1), că declarațiile de avere reprezintă acte personale.

Judecătorii constituționali mai spun că instituirea obligației de a declara nu doar drepturile și obligațiile proprii, ci și pe cele ale soțului/soției implică asumarea răspunderii personale a declarantului pentru informații pe care acesta nu le deține/nu le cunoaște în mod direct, ci trebuie să le obțină de la o terță persoană, respectiv soț/soție. În privința declarării drepturilor și obligațiilor copiilor aflați în întreținerea declarantului, potrivit Codului civil, se observă că părinții pot cunoaște personal, în mod direct, întinderea acestora cel mult în cazul copiilor minori, întrucât încheie actele juridice în numele acestora, în calitate de reprezentanți legali, până la împlinirea vârstei de 14 ani, iar în cazul minorilor cu capacitate de exercițiu restrânsă încuviințează actele juridice ale acestora, cu excepțiile prevăzute la art.41 alin.(3) din Codul civil.

'Situția este diferită în cazul copiilor deveniți majori aflați în întreținerea părinților până la vârsta de 26 de ani, conform art.499 din Codul civil, dacă se afla în continuarea studiilor, până la terminarea acestora, aceștia având capacitatea de exercițiu deplină pentru a încheia acte juridice în nume propriu. Este posibil ca, nefiind în egală măsură responsabilizată prin plasarea sub incidența aceleiași răspunderi penale sau contravenționale, după caz, aceasta persoană (soț, soție sau copil major aflat în întreținere), care este terț față de obligația impusă declarantului, să refuze să le furnizeze, din varii motive, sau chiar să ofere informații eronate, astfel ca declarantul

va fi în imposibilitate de a furniza datele referitoare la patrimoniul acesteia sau va fi pus în situația de a menționa date incorecte, fara sa aiba posibilitatea de a le verifica, pentru a evita sancțiunea penala aplicabila pentru savârșirea infracțiunii de fals în declarații sau sancțiunea contravenționala, dupa caz', noteaza CCR.

Curtea Constituționala apreciaza totodata ca publicarea expresa a numelui și prenumelui soțului și copiilor, împreuna cu precizarea veniturilor acestora, în cadrul unei declarații date pe propria raspundere a persoanei careia îi incumba aceasta obligație constituie o nesocotire a dispozițiilor art.26 din Constituție, care garanteaza respectul vieții private.

În același timp, Curtea subliniaza ca legiuitorul trebuie sa identifice o soluție legislativa adecvata, care sa permita Agenției Naționale pentru Integritate sa cunoasca informațiile privitoare la averea soțului declarantului și a copiilor majori aflați în întreținerea sa, în vederea realizarii scopului legal al acesteia.